

OBSAH

ÚVOD	9
Z HISTORIE RÉTORIKY	11
OŽIVENÍ ZÁJMU O RÉTORIKU	19
I. ABY MOHL ŘEČNÍK VŮBEC MLUVIT, MUSÍ K TOMU BÝT TECHNICKY VYBAVEN – MĚL BY ZVLÁDNOUT TECHNIKU ŘEČI	21
1. TECHNIKA MLUVENÉHO PROJEVU	23
1.1 Produkce a percepce lidské řeči	23
1.2 Vnímání řeči – sluchové ústrojí	24
1.3 Proces mluvení	27
1.4 Dechové ústrojí	27
1.5 Hlasové ústrojí	36
1.6 Hlasová hygiena	39
1.7 Artikulační ústrojí	42
1.8 Popis českých hlásek	43
<i>Samohlásky</i>	44
<i>Souhlásky</i>	48
1.9 Artikulační cvičení	51
1.10 Mluvní rozcvička	53
1.11 Vady výslovnosti	54
<i>Vadná výslovnost jednotlivých hlásek</i>	55
<i>Vyvození správné výslovnosti souhlásek</i>	57
1.12 Význam zvládnutí techniky řeči pro učitele	61
<i>Důležitost techniky dýchání</i>	61
<i>Důležitost techniky tvoření hlasu</i>	62
<i>Důležitost artikulační techniky</i>	63
2. SPISOVNÁ VÝSLOVNOST (ORTOEPIE)	65
2.1 Pravidla spisovné výslovnosti češtiny	67
<i>Samohlásky</i>	67
<i>Souhlásky</i>	72
2.2 Výslovnost slov přejatých z cizích jazyků	76

3.	MODULACE SOUVISLÉHO PROJEVU	
	Využití funkčních zvukových prostředků mluvené řeči	79
4.	ZÁKLADY TECHNIKY ŘEČI JE MOŽNO (A JE I TŘEBA) ZPROSTŘEDKOVAT UŽ ŠKOLNÍM DĚTEM	83
4.1	Vývojové fáze řeči	83
4.2	Osvojování techniky řeči u dětí	85
4.3	Věkové zvláštnosti dětského hlasu	86
II.	ABY ŘEČNÍK ZVLÁDL SOUVISLE PROMLUVIT NA VEŘEJNOSTI, MĚL BY VĚDĚT, JAK NA TO	91
5.	TVORBA SOUVISLÉHO PROJEVU	93
5.1	Invence	93
	<i>Stanovení a pojetí tématu řeči</i>	93
	<i>Argumentace</i>	96
5.2	Dispozice	98
	<i>Uspořádání projevu</i>	98
	<i>Nejčastější typy projevů</i>	102
	<i>Nejčastější formy projevů (útvary)</i>	103
5.3	Elokuce: jazyk – stavební materiál pro naše projevy	106
	<i>Řeč prozradí, odkud jsme</i>	106
	<i>Jen si dobře vybrat!</i>	109
	<i>Exkurz od „dobře mluvit“ ke „správně mluvit“</i>	119
	<i>Od „správně mluvit“ zpět k „dobře mluvit“</i>	133
	<i>Výuková komunikace a řečové chyby v ní</i>	141
	<i>Dovednost pohotově se vyjádřit</i>	145
5.4	Memorování řeči	147
5.5	Proslovení řeči	148
6.	NEVERBÁLNÍ KOMUNIKACE	149
6.1	Prostor	150
6.2	Pohyb	151
6.3	Postoj	153
6.4	Posed	154
6.5	Gestikulace a mimika	156
6.6	Doteky	157
6.7	Pohyby očí	157

III.	ABY ŘEČNÍK PŘESVĚDČIL SVÝM PROJEVEM, MĚL BY VĚDĚT, CO JEJ MŮŽE OVLIVNIT	159
7.	STRES	161
7.1	Jak se projevuje stres u člověka	162
7.2	Jak stres působí	164
7.3	Stresory – příčiny zátěže	165
	<i>Stresory v povolání učitele</i>	<i>165</i>
	<i>Stresory žáků</i>	<i>167</i>
7.4	Jak se vypořádat se stresem	169
7.5	Stres a tréma	169
7.6	Zásady přípravy a realizace vlastního veřejného vystoupení	170
7.7	Techniky na potlačení stresu a trémy	172
7.8	Pozitivní myšlení	175
8.	ASERTIVITA	177
8.1	Kritizujeme	181
8.2	Přijímáme kritiku	182
9.	ZDVOŘILOST A UMĚNÍ JI VYJÁDŘIT	183
9.1	Využití jazykových prostředků k vyjádření zdvořilosti	189
	<i>Na zásadní sdělení je třeba mít vždycky dost času</i>	<i>189</i>
	<i>Slůvko PROSÍM je mocné, ale ne všemocné!</i>	<i>191</i>
10.	KOOPERATIVNÍ KOMUNIKACE	195
10.1	Griceovy maximy	195
10.2	Konflikt a konfliktní interpersonální komunikace	200
10.3	Uplatnění kooperativního principu komunikace v monologu	201
	ZÁVĚREČNÉ SLOVO KE ČTENÁŘŮM	203
	SUMMARY	204
	VÝBĚR Z LITERATURY K OBORU	206